proLékaře.cz | 24.11.2026



# Komentář k minimonografii P. Štourače

## Imunomodulační léčba roztroušené sklerózy mozkomíšní v klinických a zobrazovacích parametrech

J. Berger
Neurologická klinika LF UK a FN Plzeň

RS je chronické autoimunní zánětlivé demyelinizační a neurodegenerativní onemocnění CNS. V etiopatogenezi, která není známa v celém rozsahu, sehrává klíčovou úlohu autoimunitní imunopatologická aktivita, jež je charakterizována zhroucením imunitní tolerance.

V posledních dvou desetiletích nastal zlom v léčbě RS zavedením nových léků do praxe – interferonů beta a glatiramer acetátu (tzv. DMD, Disease Modifying Drugs). Když se s jejich užíváním začalo, byli jsme z klinických studií připraveni na to, že jejich účinek bude spočívat v 30% redukci aktivity nemoci proti placebu. Eskalace léčby tehdy znamenala podat cytostatika, mitoxantron nebo cyklofosfamid, nebo se k základní léčbě přidala perorální imunosupresivní léčba kortikosteroidy, azatioprinem či metotrexátem.

Výzkum a vývoj se nezastavil, a tak v roce 2008 přichází do léčebné škály první biologický lék – monoklonální protilátka – natalizumab. Lék dokázal v klinických studiích v monoterapii redukovat aktivitu nemoci až o 68 % proti placebu. V praxi v EU se používá jako lék pro eskalaci léčby, výjimečně při velmi agresivní formě RS se podává jako lék první volby. V obou případech se musí počítat s vyšším rizikem nežádoucích vedlejších účinků, hlavně progresivní multifokální leukoencefalopatie.

V současné době přichází do praxe další lék – první perorální – fingolimod. Jeho podávání je rozdílné v USA a v EU. Zatímco v USA je považován za lék první volby, v Evropě jako druhé volby, tedy jako eskalační.

Změnila se koncepce léčby. Pacient, který je léčen léky první volby a má suboptimální odpověď na léčbu, má možnost stabilizace nemoci novými velmi účinnými léky. K eskalaci se tedy nepoužívají cytostatika, ta jsou ponechána pro možnost selhání nové eskalační léčby.

Předkládaný článek seznamuje čtenáře v přehledu o současných možnostech léčby RS-RR a CIS formy, o jejich úspěších, ale též o různých problémech, které z léčby plynou. Pozorný čtenář si udělá komplexní pohled na současné možnosti léčby RS.